

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 25CoCsp/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122209216
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marian Hoffmann, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122209216.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD. a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Eduarda Valenčina v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. E. X, XXX XX B., právne zastúpený: JUDr. Danielom Tarbajom, advokátom so sídlom Zámocká 28, 091 01 Stropkov proti žalovanej: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava - Ružinov, IČO: 31 320 155, právne zastúpenej: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, v spore o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 7Csp/140/2022-60 zo dňa 22.02.2023, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok súdu I. inštancie.

II. P r i z n á v a žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalobcovi. O výške náhrady trov bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej len „súd“ rozhodol tak, že cit.: „I. Súd žalobu žalobcu z a m i e t a .“

II. Žalovaný má vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Súd svoje rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 1 ods. 2; 7 ods. 1, 2; 9 ods. 1, 2; 11 ods. 1, 2, 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov účinnému ku dňu 21.12.2017.

3. Konštatoval, že pôvodnou žalobou doručenu súdu dňa 24.01.2022 sa žalovaný v pozícii žalobcu domáhal od žalobcu zaplata sumy vo výške 482,33 eur spolu s úrokom z omeškania na tom skutkovom základe, že žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 21.12.2017 Zmluvu o pôžičke, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému pôžičku vo výške 901,58 eur, ktorú sa zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach v počte 24, vo výške 45,13 eur. Na základe späťvzatia návrhu žalobcom, ktoré bolo súdu doručené dňa 08.08.2022, súd uznesením č. k. 7Csp/10/2022-72 zo dňa 07.09.2022 konanie zastavil a rozhodol, že žalovaný má vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a zároveň vzájomnú žalobu žalovaného voči žalobcovi o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo 712981651 zo dňa 21.12.2017 vylúčil na samostatné konanie. Vo vzájomnej žalobe zo dňa 09.08.2022 žalobca bol toho názoru, že zmluva neobsahuje obligatórne stanovené náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. f), a to dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k), a to všetky predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov. Zároveň úrok uvedený v zmluve vo výške 20,54 % je rozporný s

dobrymi mravmi, ako aj skutočnosť, že nebola zo strany žalovaného dostatočným spôsobom overovaná bonita žalobcu ako dlžníka pri poskytovaní úveru, keď za hrubé porušenie dodávateľa postupovať s odbornou starostlivosťou, čo vyplýva priamo zo zmluvy, je uvedená výška výdavkov žalovaného v sume 0 eur, čo je zjavne pri elementárnej logike neprípustný údaj.

4. Vo vzťahu k argumentácii žalobcu, že zmluva o úvere neobsahuje náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z., a to dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, súd sa s tvrdením žalobcu nestotožnil, poukazujúc na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/277/2021 zo dňa 20.04.2022 a rozhodnutie sp. zn. 2Cdo/69/2020 zo dňa 30.11.2021. Súd uviedol, že uzatvorená zmluva zo dňa 21.12.2017 obsahuje dátum splatnosti prvej splátky dňom 20.01.2018, dobu trvania zmluvy 24 mesiacov alebo do splatenia všetkých záväzkov, termín konečnej splatnosti 20.12.2019, ako aj počet splátok 24. Neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy o úvere je splátkový kalendár, z ktorého vyplýva splatnosť prvej splátky 20.01.2018 a dátum poslednej splátky 20.12.2019, pričom tento splátkový kalendár je podpísaný priamo samotným žalovaným. Údaj o dobe trvania zmluvy, termíne konečnej splatnosti zmluvy, počte splátok vyplýva aj zo Štandardných európskych informácií o spotrebiteľskom úvere, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy a boli podpísané žalovaným. Z tohto dôvodu sa súd s absenciou tejto obligatórnej náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch v celom rozsahu nestotožnil.

5. Vo vzťahu k argumentu žalobcu, že zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, a to predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/183/2020 zo dňa 24.02.2021.

6. Podľa žalobcu úrok uvedený v zmluve vo výške 20,54 % je v rozpore s dobrými mravmi, a teda v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka neplatný. S uvedenou argumentáciou sa súd nestotožnil. Konštatoval, že žalobca nesprávne poukazuje na úrok v zmysle štatistiky Národnej banky Slovenska, a to priemerné úrokové miery z úverov bánk zverejnené na stránke NBS. Správnou štatistikou pre porovnanie úrokovej sadzby spotrebiteľských úverov je banková úroková štatistika – úvery, zverejnená na stránke NBS. Súd poukázal na judikatúru súdov (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/171/2019; 3Cdo/171/2019).

7. Vo vzťahu k argumentácii žalobcu, že veriteľ nepostupoval s dostatočnou odbornou starostlivosťou a dostatočným spôsobom nepreskúmal bonitu žalobcu ako dlžníka pri poskytovaní úveru, súd sa touto argumentáciou žalobcu v celom rozsahu nestotožnil poukazujúc na to, že v písomnom podaní zo dňa 13.12.2022 žalovaný súdu predložil dopyt do Sociálnej poisťovne zo dňa 21.12.2017, ktorým overil výšku čistého mesačného príjmu žalobcu ako dlžníka pri poskytovaní úveru a zároveň predložil aj výpis z registra klientskych informácií, z ktorého pre súd vyplynula úverová zaťaženosť žalovaného vo výške 233 eur. Čistý príjem žalobcu tak predstavoval sumu 920 eur, nevyhnutné mesačné výdavky žalobcu boli vo výške 233 eur titulom nákladov úverového registra, suma 199,48 eur predstavovala výšku životného minima, suma 288,20 eur bola vypočítaná súdom ako rozdiel medzi výškou čistého mesačného príjmu žalovaného vo výške 920 eur, od ktorého súd odrátať životné minimum sume 199,48 eur a táto suma bola 288,20 eur. Opatrenie NBS číslo 10/2017, ktorými sa upravujú podrobnosti pri posudzovaní úveryschopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľské úvery, nadobudlo účinnosť až 01.01.2018. Veriteľ nebol povinný postupovať podľa § 2 ods. 5 až 6 uvedeného opatrenia. Napriek tomu súd uvedené prepočítal a zahrnul túto sumu do mesačných výdavkov žalobcu spolu s výškou mesačnej splátky titulom úveru zo dňa 21.12.2017. Nevyhnutné mesačné výdavky žalovaného tak po prepočte súdu predstavovali sumu 765,81 eur. Ostáva mu k dispozícii pri výške čistého mesačného príjmu 920 eur stále suma vo výške 154,19 eur, a preto v žiadnom prípade nie je možné prijať argumentáciu žalobcu, že veriteľ hrubým spôsobom postupoval v rozpore s citovanými zákonnými ustanoveniami, pre ktorého by súd mal vyhodnotiť úver za bezúročný a bezpoplatkový. Pokiaľ ide o argumentáciu právneho zástupcu žalobcu, že v žiadosti, respektíve v zmluve o spotrebiteľskom úvere žalovaný uviedol výšku mesačných finančných nákladov žalobcu 0, je potrebné uviesť, že bol to práve žalobca, ktorý ako dlžník uviedol v zmluve nepravdivé údaje, ktoré nemôžu byť pripísané na ťarchu samotného veriteľa. Aj spotrebiteľ má povinnosť uviesť pravdivé a úplné údaje pri uzatváraní zmluvného vzťahu s veriteľom. Naopak, aj pri takto deklarovaných výdavkoch spotrebiteľa, je potrebné vyzdvihnúť postup veriteľa, ktorý si práve overil nevyhnutné mesačné výdavky žalobcu nahliadnutím do úverového registra, pričom boli vo výške 233 eur.

8. Z vyššie uvedených dôvodov tak súd žalobu žalobcu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

9. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie právne podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, pričom konštatoval, že žalobca bol neúspešný, nemá nárok na náhradu trov konania a úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi v rozsahu 100 %. O trovách bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím, ktoré vydá vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku postupom podľa § 262 CSP.

10. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a určiť bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, alternatívne napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a priznať mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

11. Žalobca považoval závery súdu prvej inštancie za nesprávne. Uviedol, že vychádzajúc zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v tejto údaj o dobe trvania nie je vyjadrený. Doba trvania zmluvy musí byť spotrebiteľovi známa najneskôr v čase, keď vstupuje do zmluvného vzťahu, tak aby bol spotrebiteľ zrozumiteľne a jednoznačne informovaný o predpísaných náležitostiach, týkajúcich sa zmluvného vzťahu, už v čase jeho vzniku. Za splnenie tejto požiadavky nemožno považovať iba všeobecnú formuláciu „do splatenia všetkých záväzkov dlžníka podľa tejto zmluvy“ alebo predpokladanú dobu trvania, ktorá navyše nezodpovedá intervalu. Označenie doby trvania uvedeným spôsobom v posudzovanej spotrebiteľskej zmluve v žiadnom prípade nemožno považovať za dostatočnú a už vôbec nie za určiteľnú. Je nutné rozlišovať medzi „Dobou trvania zmluvy“ a „Dobou splatnosti splátok“. K dobe trvania poukazuje žalobca aj na neurčité skončenie zmluvy, v zmysle ktorého zmluva trvá „do splatnosti všetkých záväzkov Klienta podľa tejto zmluvy“. Spotrebiteľ má mať možnosť porovnať spotrebiteľské úvery od rôznych veriteľov aj podľa dĺžky trvania úveru, v kontexte s ďalšími obsahovými náležitosťami zmluvy už na prvý pohľad a nie štúdiom zmlúv. Ak teda vnútroštátne právo v súlade s právom úniou vyžaduje ako samostatnú náležitosť uvádzať dobu trvania zmluvy a ako samostatnú náležitosť uvádzať výšku, počet a frekvenciu splátok, tak nemožno tvrdiť, že ak zmluva obsahuje jednu skupinu predpísaných náležitostí, z ktorej sa dá vyvodiť, alebo vypočítať aj obsah a hodnota ďalšej náležitosti, ale v zmluve explicitne neuvedenej, tak že to má mať ten istý význam, ako keby explicitne nevyjadrenú obligatórnu náležitosť zmluva obsahovala. Zo zovšeobecnenia uvedených názorov, aj na ďalšie náležitosti zmluvy by vyplývalo, že nie veriteľ je tým, kto má v zmluve uvádzať predpísané náležitosti a uvádzať ich správne, ale je to spotrebiteľ, ktorý je povinný zisťovať, či zmluva obsahuje predpísané náležitosti a či sú správne. Za „iluzórnu“ je potrebné považovať argumentáciu, podľa ktorej doba trvania zmluvy predstavuje 24 splátok, teda 24 mesiacov. Nie je známe, z akých logicko-matematických úvah by sa vychádzalo, pokiaľ by sa tvrdilo, že od splatnosti prvej splátky do termínu splatnosti poslednej splátky úveru, je 24 mesiacov. Nesprávnosť takýchto úvah je daná dátumovým výpočtom, na základe ktorého je zrejmé, že rozpätie od splatnosti prvej splátky (20.01.2018) do termínu splatnosti poslednej splátky (20.12.2019) úveru predstavuje 23 mesiacov. Súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov (oboznáním sa s úverovou zmluvou) dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu. Ak by sme vychádzali z počtu 24 mesiacov od prvej splátky (20.01.2018), tak by Zmluva trvala dlhšie ako splatnosť poslednej splátky (t.j. 20.01.2020). Rovnako uvedených 24 mesiacov by nevychádzalo ani pri počítaní od dátumu uzatvorenia zmluvy (21.12.2017), pretože by to vyšlo na deň 21.12.2019, teda opäť dlhšie. Napriek tomu žalobcovi nie je zrejmé, aká je doba trvania zmluvy, pretože existujú pochybnosti o jej zrozumiteľnom vyjadrení, pretože existujú viaceré možnosti jej dĺžky trvania. Doba trvania zmluvy predstavuje aj jeden zo vstupných údajov (predpokladov) pre výpočet RPMN ako to vyplýva z prílohy č. 2 k zákonu č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, kde sa vyžaduje uvedenie intervalu v rokoch alebo zlomkoch roka. Z tohto dôvodu si priemerný (ale ani „nadpriemerný“) spotrebiteľ nevie určiť, ktorý z viacerých alternatív dodávateľ použil pri výpočte RPMN, pretože RPMN ako výsledok matematickej operácie potrebuje pre svoj správny výpočet iba jeden konkrétny údaj. Navyiac v úverovej zmluve nie je ani jeden údaj vyjadrený v rokoch alebo zlomkoch roka, pričom iba takýto údaj je ako predpoklad v zmysle zákona relevantný pre určenie RPMN. Žalobca poukazuje na absenciu ďalšej obligatórnej náležitosti, pretože v zmluve nie sú uvedené všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, ako na to poukázal už pri absencii doby trvania zmluvy. Všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN musí Zmluva obsahovať, aj keď neobsahuje vzorec na výpočet RPMN, avšak s explicitným legálnym pomenovaním, že ide o „Všetky predpoklady použité na výpočet RPMN“. Ak by sa mali do dôsledkov aplikovať názory, že postačuje uvedenie náležitostí spôsobom umožňujúcim si ich samostatne vyvodiť

(resp. domyslieť), tak podľa takejto filozofie výkladu Smernice a zákona, by zmluva nemusela obsahovať, napr. ani explicitný údaj o výške úveru, nakoľko spotrebiteľ by si mohol zistiť výšku úveru výpočtom z výšky splátky, z frekvencie splátok a z úrokovej sadzby. Úrokovú sadzbu by bolo možné vypočítať z výšky úveru, z celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, z doby trvania zmluvy a z informácie o prípadných poplatkoch. Rovnako by z ďalších údajov v zmluve bolo možné vypočítať celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Pri takejto aplikačnej praxi by dokonca aj údaj o RPMN mohol v Zmluve v explicitnej forme chýbať, ak by Zmluva inak obsahovala všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN. Nemusí byť podľa tejto logiky v Zmluve uvedená explicitne ani RPMN, ak bude Zmluva obsahovať všetky predpoklady na výpočet RPMN, z ktorých sa dá správna RPMN zistiť? Podľa Prílohy č. 2 k zákonu č. 129/2010 Z.z. jednotlivé vstupné údaje, ktoré je dodávateľ povinný pri výpočte zohľadniť a z dôvodu transparentnosti ich aj uviesť v zmluve, avšak jednotlivé premenné takto vyjadrené sa nenachádzajú.

12. Žalobca naďalej zotrváva na argumentácii o neplatnosti úrokovej sadzby pre jej rozpor s dobrými mravmi. Primeranosť odplaty nemožno stotožňovať s primeranosťou úroku, pretože odplata zahŕňa vrátane úroku aj iné zložky, ktoré sú ponúknuté spotrebiteľovi, ten ich akceptuje a za ich protiplnenie je ochotný uhradiť určitú sumu. Odplata ako množina všetkých odplatných zložiek úveru je samozrejme vyššia ako samotný úrok, ktorý musí spĺňať určité kritéria. Výška odplaty je regulovaná § 53 ods. 6 OZ a nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z.. Výška úroku je však regulovaná dobrými mravmi cez § 3 ods. 1 OZ. Súdu prvej inštancie žalobca predložil priemerné úrokové miery z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny zverejnené na web stránke NBS, podľa ktorého na obdobný spotrebiteľský úver so splatnosťou od 1 do 5 rokov v období 12/2017 predstavovala priemerná úroková miera úroveň 4,82 %. Súd prvej inštancie však vychádzal z úrovne 32 % podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/171/2019. Súd prvej inštancie teda si stanovil akúsi konštantu 32 %, bez zohľadnenia jednotlivých objektívnych okolností konkrétneho úverového vzťahu (a to obdobie poskytnutia úveru a doba splatnosti). Zároveň z rozsudku súdu prvej inštancie nie je zrejmé, do akej úrovne by boli ešte prípustné úroky. Úrok vo výške 20,54 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi a preto je neplatný.

13. Vo vzťahu k posudzovaniu bonity žalobcu, tento namietal, že žalovaná v súvislosti s overovaním bonity žalobcu pri poskytnutí predmetného úveru nemala k dispozícii všetky relevantné údaje, ktorými sú informácie o jeho rodinnom stave, počte vyživovacích povinností, výške príjmu, ako aj výške celkového objemu jeho výdavkov, čím tak došlo k naplneniu hypotézy právnej normy § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., v dôsledku čoho sa predmetný úver považuje nielen za bezúročný a bez poplatkov, ale súčasne nemohol požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Za hrubé porušenie žalovanej postupovať s odbornou starostlivosťou vyplýva priamo zo Zmluvy, kde je výška výdavkov žalobcu uvedená v sume 0,- eur, čo je zjavne pri elementárnej logike neprípustný údaj. Dôkaz o tom, že úver nemal byť žalobcovi poskytnutý vyplýva priamo z faktu neschopnosti splácať úver aspoň čo do poskytnutej istiny. Taktiež priamo zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že žalobca nepredkladal dodávateľovi žiadne doklady. Zároveň v čase uzavretia úverovej zmluvy nemal žalobca ani uzatvorený pracovný pomer na neurčitý čas, ako to dodávateľ uviedol do zmluvy.

14. Čo sa týka týchto údajov (počet vyživovaných osôb 0 a celkový výška mesačných výdavkov 0), súdu musí byť z jeho činnosti už zrejmé, že jedná sa iba o modus operandi zo strany dodávateľa. Súd prvej inštancie si minimálne údaj o počte vyživovaných osôb mohol ex offo sám zistiť z registra obyvateľov. Nemožno ani akceptovať názor súdu, že dodávateľ nemá možnosť preveriť tieto údaje. Pokiaľ dodávateľ má možnosť od sociálnej poisťovne získať údaje o príjme spotrebiteľa, potom od tohto orgánu má možnosť získať aj ďalšie informácie o sociálno-ekonomickej situácii žiadateľa o úver. Súd prvej inštancie však takýto laxný prístup dodávateľa obhajuje a ospravedlňuje.

15. Žalovaná neuniesla dôkazné bremeno, pretože nijako v konaní nepreukázala, či vôbec a akým spôsobom sa dopytovala žalobcu na údaje o rodinnom stave, mesačných výdavkoch a type príjmu. Súd prvej inštancie vzal automaticky za nespornú skutočnosť, že tieto údaje uviedol žalobca. Žalobca však tieto údaje neuvádzal, keďže na ne ani nebol vôbec zo strany dodávateľa dopytovaný, a žalovaná dopyt týchto údajov nepreukázala. Dodávateľ prezistil dopyt do registra SRBI iba finančné záväzky dlžníka z úverov a pôžičiek. Zákonodarca však stanovil povinnosť prezistiť všetky peňažné záväzky, nielen tie od finančných inštitúcií. Nemožno ani akceptovať ničím nepreukázaný záver súdu prvej inštancie, že bol to práve žalobca v kontraktáčnom procese so žalovanou, ktorý deklaroval veriteľovi nepravdivé údaje. Uvedené skutočnosti totiž nevyplývajú zo žiadneho dôkazu. Dôkazné bremeno čo do zisťovania úveryschopnosti žiadateľa o úver znáša dodávateľ a nie spotrebiteľ.

16. Okrem vyššie uvedeného súd prvej inštancie rezignoval na svoju povinnosť ex offio prieskumu neprijateľnosti zmluvných podmienok. Žalobca podal návrh na rozšírenie žaloby, ktorý súd však neakceptoval a zmenu petitu ohľadom určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok nepripustil.

17. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná. Vo vyjadrení uviedla, že vo vzťahu k dobe trvania zmluvy rozhodol súd v súlade s aktuálnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktorú sme poukázala v priebehu konania.

18. Vo vzťahu k uvedeniu predpokladov pre výpočet hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej aj „RPMN“) žalobca požaduje v zmluve označenie „explicitným legálnym pomenovaním, že ide o „Všetky predpoklady použité na výpočet RPMN“. Aj v tomto prípade žalobca predkladá výklad, ktorý je v priamom rozpore s výkladom Najvyššieho súdu SR, ktorý v uznesení sp. zn. 7Cdo/183/2020 z 24.02.2021.

19. Vo vzťahu k údajnému rozporu hodnoty úrokovej sadzby s dobrými mravmi sa žalovaná stotožnila s napadnutým rozsudkom, ktorý potvrdzuje opätovne aj aktuálna judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý potvrdil, že pokiaľ je v zmluve dojednaná odplata v zákonom limite bolo by označenie o úroku za sporný s dobrými mravmi neprípustným výkladom contra legem, čím by sa súd sa dopustil závažného interpretačného a judikatórneho excesu. Žalovaná poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn.4Cdo/191/2022 zo dňa 26.01.2023.

20. V súvislosti s posúdením bonity žalobcu sa žalovaná dostatočne vyjadrila v podaní zo dňa 12.12.2022, v zmysle ktorého veriteľ posúdil príjmy, výdavky, rodinné pomery a taktiež nahliadla do príslušného registra (dopyt SP, dopyt NRKI), preto určite nemožno hovoriť o hrubom porušení povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ.

21. Žalovaná sa stotožnila s napadnutým rozsudkom a žiadala, aby ho odvolací súd posúdil ako správny a odvolanie žalobcu zamietol. Žalovaná si zároveň uplatnila trovy prvostupňového a odvolacieho konania.

22. Žalobca sa k vyjadreniu žalovanej nevyjadril.

23. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) osobou oprávnenou podať odvolanie (§ 359 CSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z dôvodov uvedených v odvolaní, ako aj konanie, ktoré rozhodnutiu súdu prvej inštancie predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP. Odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), vychádzajúc z toho, že nariadenie pojednávania vo veci nevyžadovala potreba zopakovania ani doplnenia dokazovania, ani dôležitý verejný záujem. Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi uvedenými v odvolaní do tej miery, že nebol oprávnený rozsudok preskúmať z iných dôvodov než z tých, ktoré boli explicitne do uplynutia odvolacej lehoty uvedené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku zverejnil na úradnej tabuli, ako aj na webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 22.11.2023 (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru o neexistencii predpokladov pre zmenu alebo zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku.

24. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

25. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

26. Odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp.zn.7Cdo7/2010).

27. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov účinnému ku dňu 21.12.2017 (ďalej len zák. č. 129/2010 Z.z.), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

28. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

29. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,
- d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

- k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- l) prípadné poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- r) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16
- s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

30. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d) , e) , g) až i) l) a p),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d) e) g) a § 10 ods. 1 písm. b) a c) alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu,
- f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,
- g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.

31. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

32. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z., spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

33. Súd je povinný skúmať danosť obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy za účelom vyváženia nerovnakého (nerovnocenného) postavenia jej zmluvných strán, keďže pre spotrebiteľské zmluvy je vo všeobecnosti charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom spravidla z pozície „slabšej“ zmluvnej strany, nakoľko práve dodávateľ je tvorcom zmluvných podmienok, ktoré

sú vopred určené a ktoré spotrebiteľ spravidla nemá možnosť reálne ovplyvniť. Účelom právnej úpravy upravujúcej právne vzťahy spotrebiteľského charakteru je práve vyrovnávať túto nerovnováhu v právnom postavení dodávateľa a spotrebiteľa. Vychádza sa totiž z predpokladu, že predovšetkým spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom v dobrej viere, že dodávateľ vzhľadom na jeho podnikanie koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu.

34. V čase uzatvorenia úverovej zmluvy (21.12.2017) ZoSÚ v ustanovení § 9 upravoval obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. S neuvedením niektorých spája sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

35. V súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu ohľadne sporného obligatórneho údajá o dobe trvania zmluvy odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 1Cdo/167/2021 zo dňa 27.04.2022.

36. V uvedenom rozhodnutí (body 15. až 27. a bod 29.), dovolací súd eurokonformným výkladom ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ v znení účinnom do 30. apríla 2018 (§ 9 ods. 2 písm. d) v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere), dospel k záveru, že pokiaľ toto ustanovenie ZoSÚ hovorí o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej náležitosti (t.j. k dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a aj termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru) osobitne, ale len vyjadruje požiadavku na uvedenie „doby, či dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“ v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. c/ smernice o zmluvách o spotrebiteľskom úvere (Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady).V zmysle uvedeného, podľa dovolacieho súdu v zmluve o spotrebiteľskom úvere nemusí byť duplicitné uvedenie termínu konečnej splatnosti ako aj doby trvania spotrebiteľského úveru aj pred 1.5.2018, no len vyjadruje požiadavku na uvedenie doby, či dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

37. Podľa dovolacieho súdu dobu trvania spotrebiteľského úveru je potrebné vo všeobecnosti chápať ako celkovú dobu medzi uzatvorením zmluvy a okamihom, dokedy je spotrebiteľ povinný najneskôr splatiť úver, resp. pokiaľ je tento okamih závislý na ďalších okolnostiach predpokladaný okamih konečného splatenia úveru. Ak je spotrebiteľských úver uzavretý na určitú, dobu trvania spotrebiteľského úveru možno uvádzať v prípade krátkodobých spotrebiteľských úverov napríklad v týždňoch, mesiacoch, resp. nie sú vylúčené ani dni.

38. Preto podľa dovolacieho súdu, i bez explicitného uvedenia údajá o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere (napr. v konkrétnom prípade - doba trvania úveru: 120 mesiacov), je zrejmé, že zmluva o spotrebiteľskom úvere primeraným a zrozumiteľným spôsobom, nepripúšťajúcim pochybnosti aj z perspektívy tzv. priemerného spotrebiteľa, obsahovala informáciu pre spotrebiteľa o dobe (či čase) jej trvania v súlade s § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ v znení účinnom do 30.4.2018 vo svetle eurokonformného výkladu článku 10 ods. 2 písm. c/ smernice o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, a tak umožňovala spotrebiteľovi v čase podpisu zmluvy poznať časový rozsah záväzku.

39. Vychádzajúc z vyššie uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, obligatórna náležitosť uvedená v ust. § 9 ods. 2 písm. d) ZoSÚ je splnená, ak zmluva obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a údaje, z ktorých možno určiť, dokedy povinnosť platiť úver s príslušenstvom trvá.

40. Odvolací súd preto konštatuje, že aj v prejednávanej veci z celkového obsahu konkrétnych zmluvných dojednaní medzi stranami bolo možné zistiť údaj o dobe, či dĺžke trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva obsahovala údaj o dobe trvania zmluvy v podobe 24 mesiacov so splatnosťou prvej splátky dňa 20.01.2018 a nasledujúcich 23 splátok vždy 20. dňa v mesiaci. Podľa splátkového kalendára, ktorý je súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je posledná splátka splatná 20.12.2019, čo zodpovedá poslednej 24-tej mesačnej splátke. Pokiaľ bola v Zmluve o spotrebiteľskom úvere dohodnutá jej doba trvania v zmysle „alebo do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa tejto zmluvy“, jednalo sa o termín v prípade, že dlžník (v tomto prípade žalobca) nesplní podmienky dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve.

41. Z uvedených dôvodov sa preto odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o existencii obligatórneho údajá o dobe trvania zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. d) v Zmluve o spotrebiteľskom úvere.

42. Pokiaľ ide o záver súdu prvej inštancie o chýbajúcej náležitosti podľa cit. § 9 ods. 2 ZoSÚ, a to podľa písm. h) - uvedenie predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24.02.2021, sp. zn. 7Cdo/183/2020, v zmysle ktorého veriteľ nemá povinnosť uviesť v zmluve konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, pričom zákon nepožaduje ani predpoklady pre výpočet RPMN, špeciálne v zmluve označovať ako predpoklady pre výpočet RPMN. Uvedené rozhodnutie bolo zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 7/2021. Uvedené rozhodnutie patrí do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Obdobne rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo veciach sp. zn. 1Cdo/205/2021 z 23.11.2022, 9Cdo/37/2020 z 29.3.2022, 5Cdo/55/2020 zo dňa 24.2.2022, 1Cdo/42/2020 zo dňa 27.04.2022.

43. Pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ definuje judikát R 71/2018 tak, že doň patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali.

44. Odvolací súd konštatuje, že v Zmluve o spotrebiteľskom úvere sú v bode Predmet financovania pôžičky uvedené takmer všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN, ktorými sú: uvedenie výšky úveru (901,58 eura), výšky mesačnej anuitnej splátky (45,13 eur), splatnosť prvej mesačnej splátky (20.01.2018), deň splatnosti mesačnej anuitnej splátky (v 20. deň v mesiaci), počtu splátok (24), periodicita splátok (mesačná). Jedine dátum čerpania pôžičky (21.12.2017) sa nachádza mimo, a to v rámci bodu 13. Splátkový kalendár.

45. Za tejto situácie odvolací súd považoval odvoláciu námietku žalobcu ohľadne absencie uvedenia predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov v Zmluve o spotrebiteľskom úvere za nedôvodnú.

46. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

47. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

48. Odvolací súd konštatuje, že v Zmluve o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi právnym predchodcom žalovaného a žalobcom je úrok dojednaný vo výške 20,54 % ročne.

49. Podľa žalobcu je uvedený úrok v rozpore s dobrými mravmi, odvolávajúc sa na to, že predložil súdu priemerné úrokové miery z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny zverejnené na web stránke NBS, podľa ktorého obdobný spotrebiteľský úver so splatnosťou od 1 do 5 rokov v období 12/2017 predstavovala priemerná úroková miera úroveň 4,82 %, pričom súd prvej inštancie vychádzal z úrovne 32 % podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/171/2019, čím súd stanovil akúsi konštantu 32 % bez zohľadnenia jednotlivých objektívnych okolností konkrétneho úverového vzťahu. Tiež podľa žalobcu nie je zrejmé, do akej úrovne by boli ešte prípustné úroky.

50. K uvedenej odvolacej námietke odvolací súd konštatuje, že sa v celom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie. Pre posúdenie dôvodnosti argumentu žalobcu, že výška úroku požadovaná žalovanou je v rozpore s dobrými mravmi, je potrebné vychádzať zo štatistických údajov Národnej banky Slovenska, pričom relevantnou štatistikou pre porovnanie úrokovej sadzby spotrebiteľských úverov je, tak ako to správne konštatoval súd prvej inštancie, banková úroková

štatistika zverejnená na stránke NBS. Z tejto vyplýva, že pre rozhodné obdobie, teda v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (12/2017), priemerná hodnoty úrokovej sadzby spotrebiteľských úverov v mesiaci december 2017 so splatnosťou 1 až 5 rokov bola vo výške 9,18 % ročne.

51. Vo vyššie uvedenej súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že pri spotrebiteľských zmluvách a určovaní výšky odplaty podľa § 53 ods. 6 OZ a § 3 ods. 1 OZ, je potrebné vychádzať z výšky dvojnásobku úrokových mier platných v čase uzavretia zmluvy alebo z výšky dvojnásobku RPMN tak, ako to pojednáva § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka platný od 01.09.2014 a nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z. v § 1 ods. 4 a § 1a (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009 a sp. zn. 1Cdo 57/2005 z 01.07.2010).

52. Ak teda dojednané úroky medzi stranami sporu boli vo výške 20,54 %, pri priemernej hodnote úrokovej sadzby za rozhodné obdobie vo výške 9,18 %, dojednaný úrok vo výške 20,54 % len veľmi nepatrne prevyšuje dvojnásobok priemernej hodnoty úroku v zmysle bankovej úrokovej štatistiky, čo nemožno pričítať na vrub veriteľa – žalovanej, a ktorá okolnosť nemá za následok rozpor úroku s dobrými mravmi.

53. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu k nezisťovaniu jeho bonity pri poskytovaní úveru, odvolací súd konštatuje:

54. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

55. Je povinnosťou súdu ex offo preskúmať splnenie povinnosti veriteľa. Je to poskytovateľ úveru, ktorý musí v každom jednotlivom prípade zvážiť, či informácie, ktorými disponuje, sú dostatočné pre posúdenie úveruschopnosti spotrebiteľa. Dostatočnosť informácií sa môže líšiť podľa okolností, za ktorých dôjde k uzavretiu úverovej zmluvy, podľa osobnej situácie spotrebiteľa alebo požadovanej výšky úveru. Toto posúdenie je možné vykonať pomocou dokladov o finančnej situácii spotrebiteľa, ale nie je možné vylúčiť, aby poskytovateľ úveru zohľadnil prípadne skôr získané znalosti o finančnej situácii záujemcu o úver. Avšak len ničím nepodložené prehlásenia spotrebiteľa nemôžu byť samé osebe kvalifikované ako dostatočné, pokiaľ nie sú podopreté žiadnymi dokladmi (Súdny dvor Európskej únie vo veci C-449/13, CA Consumer Finance / Ingrid Bakkaus et al z 18.12.2014).

56. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná súdu prvej inštancie predložila dopyt do Sociálnej poisťovne zo dňa 21.12.2017, ktorým overovala výšku čistého mesačného príjmu žalobcu a zároveň predložila aj výpis z registra klientskych informácií, z ktorého vyplynula úverová zaťaženosť žalovaného vo výške 233 eur. Čistý príjem žalobcu predstavoval sumu 920 eur, nevyhnutné mesačné výdavky boli vyhodnotené vo výške 233 eur titulom nákladov úverového registra, suma 199,48 eur predstavovala výšku životného minima, suma 288,20 eur bola vypočítaná súdom ako rozdiel medzi výškou čistého mesačného príjmu žalobcu vo výške 920 eur, od ktorého súd odrátal životné minimum sume 199,48 eur.

57. V ustanovení § 11 ods. 2 je definované hrubé porušenie povinností veriteľa a v tretej vete tohto ustanovenia je uvedená spojka „alebo“, ktorá je spojkou vylučovacou. Ustanovenie § 11 ods. 2 ZoSÚ odvolací súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná alternatívne, jedným zo spôsobov uvedeným v predmetnom ustanovení.

58. Na základe uvedených tvrdení a dôkazov súd prvej inštancie vyvodil správny záver, že v rámci procesu uzatvorenia zmluvy nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ a zároveň, že to bol práve žalobca, ktorý ako dlžník v zmluve neuviedol pravdivé údaje. Veriteľ si overil nevyhnutné mesačné výdavky žalobcu nahliadnutím do úverového registra, pričom tieto boli vo výške 233,- eur.

59. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1, 2 CSP. V odvolacom konaní plne úspešný žalovaný má voči

neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tejto veci, ktoré uznesenie vydá vyšší súdny úradník prvoinštančného súdu.

60. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).